

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Likabehandlingsplan 2026

Förskolan Gungan

Grunduppgifter om verksamheten	3
Policy	3
Vision.....	3
Delaktighet.....	3
Utvärdering av föregående plan	4
Förbättringsområden.....	5
Främjande arbete.....	6
Kartläggning	10
Förebyggande arbete.....	11
Rutiner för akuta situationer.....	13
Ansvarsförhållande	13
Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn.....	14
Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn/vuxen	15
Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier	16
Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen	17
Bilaga 5 - Definitioner och begrepp	18
Bilaga 6 – Barnenkät(en eventuell revidering av frågor/formuleringar kan bli aktuell inför nästa år).20	
Bilaga 7 – Trygghetsvandring (kompletteras av bilder på platserna i dagsljus och i mörker).....	21
Bilaga 8 – Underskrift personal.....	22

Grunduppgifter om verksamheten

Förskolan Gungans likabehandlingsplan består av både en plan mot kränkande behandling enligt skrivelserna i *skollagen*¹ samt en plan för aktiva åtgärder enligt skrivelserna i *diskrimineringslagen*². Den är också upprättad i enlighet med *förordning (2006:1083) barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling*.

Denna plan omfattar verksamhetsformen förskola. Alla tillämpliga skrivningar i denna plan omfattar både den digitala som fysiska världen.

Policy

På förskolan Gungan tolererar vi inga kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla ska känna sig trygga i vår verksamhet. I denna likabehandlingsplan redogörs för våra främjande och förebyggande åtgärder samt rutiner för akuta situationer. Förskolan Gungan ska förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Vision

Förskolan Gungans vision är att ha en verksamhet där alla kan känna trygghet, gemenskap och glädje, och får möjlighet att utvecklas i en harmonisk miljö, utifrån egna förutsättningar och möjligheter. Vår vision är också att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Barnen ska känna att all personal på förskolan Gungan arbetar aktivt för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Denna likabehandlingsplan gäller fr.o.m. 2026-01-01 tom 2026-12-31 för arbetsåret 2026. På förskolan Gungan ansvarar rektor och arbetslagen för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare planen utvärderas.

Delaktighet

På förskolan Gungan har barnen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom att besvara kommungemensam barnenkät, gå igenom trygghetsvandring samt personalens observationer.

På förskolan Gungan har också vårdnadshavare beretts möjlighet att delta i arbetet med planen genom att personalen har informerat om vårt arbetssätt utifrån likabehandlingsplanen och om deras möjlighet att själva bidra med synpunkter inför revideringen av planen. På vårt gemensamma föräldramöte på Gungan uppmärksammades likabehandlingsarbetet som ett särskilt område

¹ 6 kap. 8§ Skollagen (2010:800)

² 3 kap. 2§ Diskrimineringslagen (2008:567)

På förskolan Gungan har personalen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom barnintervjuer, observationer och samråd i arbetslag.

Denna likabehandlingsplan görs känd och förankras hos barnen genom att vi lyfter den i samtal och samråd med barnen. Planen görs känd och förankras hos personalen genom att göra tillgänglig för all personal i gemensamma mappar och på anslagstavla samt att all personal i förskolan skriver under bilaga 8, som bekräftar att samtliga i personalen tagit del av planen och dess innehåll. Planen görs känd och förankras hos vårdnadshavare genom att vi publicerar den i TYRA och även på kommunens hemsida.

Utvärdering av föregående plan

Utvärderingen av planen har gjorts i enskilda arbetslag under årets gång i samband med SKA-arbetet. Delaktiga i utvärderingen har varit förskolans pedagoger och likabehandlingsteamet tillsammans med rektor.

Åtgärder som vi gjort:

1. Att göra all personal medveten om vår Likabehandlingsplan

Likabehandling har varit en stående punkt vid flera veckomöten, där vi har gått igenom viktiga aspekter som berör hela verksamheten. För att stärka rutinerna behöver vi säkerställa att all ny personal får tydlig information om likabehandlingsplanen. Detta kan exempelvis ske genom att tillhandahålla en **vika-riepärm** med relevanta dokument.

Det finns en fastställd rutinbeskrivning som anger vilken information som ska lämnas till ny personal och vem som ansvarar för att informera. Syftet är att garantera att rätt information når fram och att ny personal får ett tryggt och professionellt mottagande.

2. Trygghet vid mörka områden – utegården

Arbetet har i huvudsak fungerat väl, men det finns behov av att ytterligare tydliggöra vilka områden som kräver särskild uppmärksamhet. För att stärka tryggheten är det viktigt att vi har en strukturerad kommunikation och samverkar inom personalgruppen. Vi ska kontinuerligt identifiera riskområden, fördela ansvar och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa en trygg miljö för barnen.

3. Språkbruk och osämja

Vi arbetar aktivt med att vara närvarande pedagoger som följer barnens lek och fungerar som lekstöd. Syftet är att förebygga konflikter, motverka hårt språkbruk och erbjuda barnen alternativa lösningar. Vårt arbete utgår från ett lågaffektivt förhållningssätt, där personalens respons i svåra situationer är avgörande. Vi markerar tydligt men undviker diskussion när barnet befinner sig i affekt. För att underlätta dialog använder vi ritprat som metod för att tydliggöra och diskutera dilemman utifrån barnens lek.

Förbättringsområden

1. Vi fortsätter att utveckla våra rutiner för introduktion av ny personal, bland annat genom att säkerställa att vårt introduktionsmaterial – såsom vikariepärmerna – är lättillgängligt och aktuellt.
2. Vi arbetar vidare med att stärka vår interna kommunikation kring hur personal fördelas i utemiljön, särskilt i områden som kräver extra uppsikt. Målet är att säkerställa en trygg miljö genom en genomtänkt och behovsbaserad närvaroplanering.
3. Vi fortsätter att förtydliga och stärka våra gemensamma rutiner för dokumentation i Draft-it och ToR. Detta inkluderar att skapa goda förutsättningar för personalen att dokumentera i nära anslutning till en händelse samt att erbjuda stöd vid behov.

Årets plan ska utvärderas senast 2026-12-31.

Ansvarig för att årets plan utvärderas är förskolan Gungans Likabehandlingsgrupp och samtliga pedagoger, tillsammans med rektor.

Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla barn och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem. Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och ska bedrivas på ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat sätt. I det följande redovisas det arbete som vi på förskolan Gungan kommer att genomföra för att främja barns lika rättigheter.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja lika-behandling oavsett funktions-nedsättning	Mål: Att alla barnen på förskolan ska vara trygga och känna arbetsglädje. Alla har lika stora rättigheter att utvecklas utifrån individuella behov och vi tolererar inga former av kränkande behandling, eller diskriminering av /mellan individer och /eller grupper. Denna nolltolerans gäller så väl vid barns kränkningar av varandra som vuxnas kränkningar av barn. Även barns kränkningar mot vuxna ses som oacceptabelt. Skyldighet att ingripa och vidtala lämplig personal/rektor vid misstanke om någon form av kränkning åligger all personal Uppföljning: Vi tar upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplats träffar.	Ständigt pågående arbete i barngrupperna med att visa barnen hur man umgås och respekterar varandra. Detta gör vi vuxna genom att föregå som goda exempel. Observationer av barns lek, ger oss inblick i vad som händer i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett kön	Alla barn ska bli bemötta på samma sätt oavsett kön. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplats träffar.	Vi reflekterar över hur vi som pedagoger agerar gentemot barnen. Hur vi pratar och hur vi använder vårt kroppsspråk. Observationer av barnens lek ger oss inblick i vad som händer i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Statistik från Draft-it visar på ojämnr fördelning mellan utsatta och utsättare vilket vi tänker särskilt på i arbetet med värdegrundsarbetet. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.
Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet	Alla barn ska bli bemötta på samma sätt oavsett etnisk tillhörighet. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplatsträffar.	Vi jobbar med lika/olika materialet samt barnkonventionen och kompisböckerna. Observationer av barnens lek ger oss inblick i vad som händer i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi jobbar med det samiska årshjulet och samiska perspektivet för att tydliggöra samernas kultur. Vi har tillgång till samiskt material (bilder, spel, dockor m m) samt barnböcker på samiska och en Samisk samordnare i kommunen. Vi jobbar med att synliggöra olika språk utifrån aktuell barngrupp. Som en del i det samiska arbetet och stöd i undervisningen har vi nu sedan november 2025 tillgång till vår grillkåta. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.
Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning	Alla barn ska bli bemötta på samma sätt oavsett religion eller annan trosuppfattning. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten	Vi jobbar med lika/olika materialet samt barnkonventionen och kompisböckerna. Observationer av barnens lek ger oss inblick i vad som händer i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
	och arbetsplatsträffar.			
Främja likabehandling oavsett sexuell läggning	Alla barnen ska bli bemötta på samma sätt oavsett sexuell läggning. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på arbetsplatsträffar och arbetsplatsträffar.	Vi jobbar med lika/olika materialet samt barnkonventionen och kompisböckerna. Observationer av barnens lek ger oss inblick i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett könsöverskridande identitet eller – uttryck	Alla ska få vara sig själva och uttrycka sig som de vill med exempelvis kläder, färger eller annat. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplatsträffar.	Vi jobbar med lika/olika material samt barnkonventionen och kompisböckerna. Vi har också använt oss av sagor som rör könsnormerna. Observationer av barnens lek ger oss inblick i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi har också fått ett större statligt bidrag till böcker som vi använder oss av inom olika områden.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.
Främja likabehandling oavsett ålder	Vi ser till att åldersanpassa våra samlingar och utbildningen för våra barn så att de ska få ut det bästa möjliga av sin vistelse på förskolan. Vi ser även till att utmana och ge stimulans på deras nivå. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplatsträffar.	Vi är närvarande för att se deras olika nivåer och därifrån kunna skapa rätt förutsättningar för barnen. Vi utmanar men låter barnen bestämma takten. Observationer av barnens lek ger oss inblick i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete.	Samtlig personal på förskolan	Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främjande arbete mot bristande tillgänglighet	Målet är att förskolan ska vara tillgänglig och anpassad för alla så att vårdnadshavare, pedagoger och barn på Förskolan ska kunna känna sig trygga och finna arbetsglädje. Uppföljning: Vi tar även upp likabehandlingsplanen på avdelningsmöten och arbetsplatsträffar.	Vi tar eget ansvar och ser till att olika material finns tillgängligt för alla barn oavsett ålder. Vi använder oss av bildstöd och TAKK vid bland annat måltider, samlingar, och i hallen när vi ska gå in eller ut. Vi anpassar våra pedagogiska rum efter de behov som finns. (Tex material i rätt höjd) Under föräldramöten, föräldrasamtal, utvecklingssamtal, samt verksamhetsbloggen på TYRA lyfts frågor angående trivsel, rutiner och förhållningssätt så att vårdnadshavare får bli delaktiga i verksamheten. Vi finns där barnen är och har daglig kontakt med föräldrarna. Vi delger vårdnadshavarna dagens aktiviteter genom information, samt i veckobloggen. För att möta vårdnadshavares olika möjlighet till deltagande och öka intresset för förskolans arbete, erbjuder vi tex Öppet-hus modell på föräldramöte, utvecklingssamtal via TEAMS vid behov, enskilt samtal vid behov.	Samtlig personal på förskolan.	Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främjande arbete mot kränkande behandling	Vi tolererar inga former av kränkande behandling, eller diskriminering av/mellan individer och/eller grupper. Denna "nolltolerans" gäller såväl vid barns kränkningar av varandra som vuxnas kränkningar av barn. Även barns kränkningar mot vuxna ses som oacceptabelt.	Ständigt pågående arbete i barngrupperna med att visa barnen hur man umgås och respekterar varandra. Detta gör vi vuxna genom att föregå som goda exempel. Utveckla riktlinjer tillsammans med barnen som underlättar samvaron i barngruppen. Detta gör vi genom att samtala med	Samtlig personal på förskolan	Arbetet pågår under hela läsåret

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
	Vi har skyldighet att ingripa och vidtala lämplig personal (rektor, förskolepersonal) vid misstanke om någon form av kränkning. Alla kränkningar ska dokumenteras i Draftit, även om det bara är en misstanke. Uppföljning: Vi lyfter vår likabehandlingsplan med jämna mellanrum och håller den därmed levande.	barnen om vad de tycker är viktigt, vad man får/inte får göra. Värdegrundsarbetet som inkluderar husgemensamma regler och speciellt utvalda värdegrundspunkter. Observationer av barnens lek, ger oss inblick i vad som händer i den fria leken och vägleder oss i vårt fortsatta arbete. Vi jobbar med Kompisböcker och Barnkonventionen, Stopp min kropp, Djuren på Djuris, Bamseluvan, och Okey med dig.		

Kartläggning

Syftet med en kartläggning är att undersöka risker för diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling.

Kartläggningsmetod	Område som berörts	Hur eleverna involverats i kartläggningen	Hur personalen har involverats i kartläggningen	Resultat och analys
Trygghetsvandring	Kränkande behandling Utegårdsmiljö; gungor, pulkbacke, baksida, kojan i hörnet och Uteförrådet.	Barnen har gått igenom förskolans lokaler och utegården (vi har kompletterat materialet med bilder på utemiljön i mörker, samt bilder för att förtydliga olika känslor) och för att visa på otrygga platser	Personalen har dokumenterat i Draftit och ToR. Rektor har tittat över incidentrapporter från senaste läsåret.	Barnen upplever att förskolan i stort är trygg, men mörkret har en viss negativ inverkan. Det är viktigt att det finns personal spridda över gården så att det finns vuxna där barnen är. De viktigaste områdena vi ser är gungområdet, baksidan, pulkbacken och kojan i hörnet. Det är viktigt att rutinerna för dokumentation följs av all personal för att säkerställa en enhetlig och rättssäker hantering.
Kommunemensamma intervjufrågor och enkäter till barnen.	Likabehandling	Barnen har tillsammans med pedagoger fått besvara och resonera runt påstående och frågor rörande trivsel på förskolan	Delaktig, engagerad och lyhörd personal	Barnen trivs hos oss och det har inte kommit fram några uppgifter om negativa upplevelser i intervjuerna. Flera kommentarer från vårdnadshavare på enkäten utgör ett bra underlag för oss att jobba

Kartläggningsmetod	Område som berörts	Hur eleverna involverats i kartläggningen	Hur personalen har involverats i kartläggningen	Resultat och analys
				med. T ex önskemål att möta upp och säga hur dagen varit för barnet, samt att förbättra informationen vid hämtning efter 16.00.
Observationer kring Barn som stänger ute en kompis från leken. Att inkludering ska råda.	Kränkande behandling Diskriminering/trakasserier (samtliga grunder) Trygghet på förskolan	Barnen har tillsammans med pedagoger fått besvara och resonera runt påstående och frågor rörande trivsel på förskolan. Vi jobbar mycket med lekstöd, drama, samtal och kompisböcker och materialet Djuren på Djuris. Vi jobbar också med Bamseluvan, samt vår husgemensamma värdegrund.	Diskussioner/reflektioner tillsammans i personalgrupperna, direkta åtgärder samt stöd från rektor. Vuxen närvaro.	Det har inte framkommit något specifikt från barnen om detta under intervjuerna, men vi pedagoger är uppmärksamma och pratar med barnen direkt om/när det händer och hur man ska vara en bra kompis.
Observation av undervisningens innehåll gällande kön, sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller -uttryck	Kön Sexuell läggning Könsöverskridande identitet eller -uttryck	Barnen har uppmärksamats av pedagog på sitt handlande och sina ordval.	Pedagogerna har arbetat med Kompismaterial, Barnkonventionens material och också till viss del använt sig av material från Stopp min kropp, Okey med dig.	Barnen får leka fritt med allt material och vi ser inte att det används könsbundet förutom i enstaka fall. Där arbetar vi med aktivt lekstöd för att ge barnen möjlighet att känna sig trygga i sitt eget val av aktivitet och material.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker som finns i vår verksamhet. Utifrån resultaten av våra kartläggningar som beskrivits ovan har förskolan Gungan formulerat konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Dessa beskrivs nedan.

Namn på åtgärden	Området som berörs av åtgärden	Mål och uppföljning	Beskrivning av åtgärd	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Att göra all personal medveten om vårt arbets sätt och att de tar del av likabehandlingsplanen	Kränkande behandling Likabehandling	Mål: Vi har likabehandling som en återkommande punkt på varje veckomöte samt hjälper ny personal att gå igenom likabehandlingsplanen.	Personalen ansvarar för att dokumentera såväl kränkningar i Draftit som tillbud och olycksfall i ToR.	Rektor samt alla pedagoger.	Kontinuerligt hela läsåret

Namn på åtgärden	Området som berörs av åtgärden	Mål och uppföljning	Beskrivning av åtgärd	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
		Uppföljning: Utvärdering sker via arbetslagsträffar, veckomöten och likabehandlingsteamet. Särskilda uppföljningsfrågor ställs inom ramen för den årliga föräldraenkäten som genomförs under vårterminen.			
Trygghet vid mörka områden, - utegården och pulkbacken	Trygghet	Personal ska finnas fördelade på flera ställen på utegården. Vi ska hålla lampan tänd i förrådet.	På vintern när det börjar bli mörkt ute är det extra viktigt att personalen sprider ut sig på utegården så att barnen kan känna sig trygga även när mörkret faller.	All personal samt rektor	Kontinuerligt hela läsåret. Speciellt viktigt när ny personal börjar. All personal läser igenom och undertecknar bilaga 8
Språkbruk och osämja.	Lika behandling observationer	All personal ska förhindra ett hårt och kränkande språkbruk. Personalen ska också aktivt motverka alla tendenser till nedsättande behandling eller osämja mellan barnen	Vid misstanke om kränkande behandling vidtas omgående åtgärder enligt gällande rutiner. Vi arbetar aktivt med lekstöd och värdegrundsarbete för att hantera detta	All personal	Arbetet pågår hela läsåret

Rutiner för akuta situationer

Förskolan Gungans policy är att det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet.

Detta avsnitt innehåller rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, hur personalens respektive rektorns anmälningskyldighet ska fullgöras, rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Det åtgärdande arbetet påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerat, trakasserat eller kränkt. Det åtgärdande arbetet innebär att verksamheten vidtar åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Förskolan Gungans rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och/eller kränkande behandling är att vara närvarande och ha medvetna pedagoger som finns där barnen är. Rutiner för informationsutbyte inom och mellan avdelningarna. Detta görs systematiskt vid varje veckomöte.

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig har blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

En förskollärare, eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen. Kränkningar barn anmäls till rektor och huvudman genom Drafit: <https://inloggad.drafit.se/> Kränkningar mot personal anmäls till huvudman och rektor genom Kommunens klagomålshantering finns också beskriven på kommunens webbplats (<http://www.storuman.se/Utbildning--barnomsorg/Synpunkter-och-klagomal/>).

Barn och/eller vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling till någon i personalen på förskolan, i första hand personal på vistelseavdelning, i andra hand rektor för förskolan. Barnet har dock möjlighet att vända sig till den anställd som de känner mest förtroende för. Den som har blivit kontaktad ansvarar för att åtgärder görs i enlighet med nedanstående mallar.

- Vid misstanke om kränkande behandling eller trakasserier tillämpas rutiner för åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn (bilaga 1).
- Vid misstanke om att vuxen i verksamheten kränkt/trakasserat ett barn tillämpas rutiner för när vuxen i verksamheten kränker barn (bilaga 2).
- Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier (bilaga 3).
- Mall för samtal med vittnen till händelser (bilaga 4).

Dokumentationen sker i Drafit.

Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Använd mall för samtal kring misstänkt kränkande behandling/trakasserier, bilaga 3.

Alla fall av misstänkt kränkande behandling, diskriminering eller mobbning ska utredas så snabbt som möjligt.

1. Förskolans/avdelningens personal:

- Samtalar med barnet. Samtalet ska dokumenteras.
- Beskriver/sammanfattar problemet eller behovet tillsammans med barnet
- Den vuxne som har samtalat med barnet ska skyndsamt informera övrig personal som berörs på avdelningen/förskolan.

2. Mentor/handledare:

- Ska alltid känna till den situation som uppstått och vara drivande i försök att klarlägga och hitta lösning på problemet.
- Informerar vårdnadshavare.
- Diskuterar problemet med de personer som ska vara behjälpliga. Ärendets karaktär avgör vilka som ska informeras; rektor, arbetslag, socialtjänst, polis etc.
- En utredning som belyser situationen ska göras. De som ska samarbeta i ärendet söker hitta åtgärder som är passande för den situation som uppstått. *OBS! Detta ska dokumenteras/utredas i Draftit där återkoppling till rektor och huvudman sker.*

Uppföljning/utvärdering

- Arbetslaget följer upp problemet tillsammans, ev. tillsammans med rektor och/eller annan som utgöra ett stöd. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Om situationen ej förbättrats börjar man om på punkt ett.
- Rektor ska hållas informerad om ärendets gång.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn/vuxen

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom KIA: app.iasystemet.se/

Händelsens art avgör hur ärendet behandlas. Förbudet för skolpersonal att utsätta barn/vuxen för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande. Ibland kan det vara tillräckligt om rektor för samtal med berörda parter för att få händelsen klarlagd och därmed utagerad. I andra fall kan det bli nödvändigt med en mer omfattande utredning.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Åtgärdsgång i ärendet:

1. Personal på förskolan (annan än den som utsatt barnet/vuxen för kränkning) samtalat med kränkt barn/vuxen.
2. Rektor, eller dess ställföreträdare samtalat med den vuxne som barnet/vuxen menar kränkt honom/henne. Den vuxne har möjlighet att ha stödperson med sig.
3. Vårdnadshavare informeras.
4. Utgången av samtalen samt den hittills inhämtade informationen runt ärendet ger rektor skäl att besluta om händelsen kan betecknas som utredd och utagerad eller om mer omfattande utredning är nödvändig.

När mer omfattande utredning är nödvändig skall rektor

- Samtala med alla de eventuella vittnen som finns till händelsen (såväl barn som vuxna).
- Efter att ha gjort en allsidig utredning skall bedömning göras om det är nödvändigt att anmäla händelsen till andra myndigheter för vidare utredning.

Det åligger rektor att försäkra sig om att det barn/vuxen som känner sig kränkt inte drabbas av represalier under och efter utredning.

Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier

Håll enskilda samtal med den som känner sig kränkt/trakasserad och de som anklagas för att kränka/trakassera. Var så konkret som möjligt i samtalen och **för noggranna anteckningar över frågor - svar**. Mål för samtalen bör vara att *klarlägga situationen (ansvarsbilden) och få slut på de eventuella kränkningar/trakasserier som förekommer*.

Samtalsmall för personal med den som blivit utsatt:

- Uppmana barnet/vuxen att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningarna/trakasserierna.
- Fråga om det finns det vittnen till det som inträffat? Hör även dessa (enligt bilaga 4).
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta osv.
- Beskriv den policy som förskolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Upplys om att samtal kommer att hållas med de som barnet/den vuxna menar utsatt honom eller henne. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Samtalsmall för personal med de/den som ev. utsatt andra för kränkningar/trakasserier (enskilda samtal):

- Berätta om de anklagelser som riktas mot barnet.
- Uppmana den anklagade att berätta vad han/hon vet.
- Beskriv skolans policy och att ärendet inte kommer att släppas förrän en godtagbar lösning nåtts.
- Förklara att skärpt uppmärksamhet råder från personalens sida kring dem som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Uppföljning/utvärdering:

- Inom två veckor ska en uppföljning ske. Utgången av uppföljningen avgör om fortsättning är nödvändig. Uppföljning dokumenteras i Draftit; KIA och ev. upprättas en handlingsplan om behov finns.

Om problemet kvarstår:

- Uppföljning av handlingsplan med berörda (inkl. vårdnadshavare). Vid behov kopplas annan kompetens in som ex. logoped som kan bistå med stöd för att hitta en lösning på problemet.

Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen

- Uppmana vittnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningen/incidenten.
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta o.s.v.
- Beskriv den policy som skolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Upplys om att samtal kommer att hållas med de som barn/vuxen som är inblandade. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Uppmana barnet/den vuxna att komma till en vuxen och berätta och han/hon får reda på eller ser något mer.

Bilaga 5 - Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna plan och utgår från de allmänna råden³ och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95):

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet* eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med diskrimineringsgrunden *bristande tillgänglighet* avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att "skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska

³ Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverkets allmänna råd (2012)

komma i en jämförbar situation med personer utan sådan funktionsnedsättning”. Begreppet tillgänglighet innefattar stöd eller personlig service, information och kommunikation samt den fysiska miljön.⁴

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

⁴ Ny diskrimineringsgrund fr.o.m. 2015-01-01.

Bilaga 6 – Barnenkät(en eventuell revidering av frågor/formuleringar kan bli aktuell inför nästa år).

(Fyll i kommentarer från barnet)

Namn:

Avdelning:

Datum:

Tycker du att du får vara med och bestämma på förskolan?

☐

Tycker du att de vuxna lyssnar på dina idéer?

☐

Tycker du att du har kompisar på förskolan?

☐

Tycker du att du får vara med i leken?

☐

Bilaga 7 – Trygghetsvandring (kompletteras av bilder på platserna i dagsljus och i mörker)

<u>Trygghets- vandring</u>			?		
Hur känns det att leka på den här platsen?					
Inomhus;					
ateljén					
soffan					
köksvrån					
lekhallen					
inre rummet					
toalett					
hallen					
Utomhus;					
baksidan					
uppe vid grillkåtan					
pulkbacken					
kojan i hörnet					
gungorna					
förråden					
	Skola				
	Ålder				
	Kön				

Bilaga 8 – Underskrift personal

Med min underskrift nedan bekräftar jag att jag har tagit del av denna plans innehåll och kommer att arbeta i enlighet med denna.

Namn	Titel/yrkesbenämning	Datum

[illegible]